

PATVIRTINTA
Vilniaus „Židinio“ suaugusiųjų gimnazijos
direktorius 2017 m. rugpjūčio 31 d.
įsak. Nr. V- 116 (2019 m. vasario 28 d.
įsak. Nr. V-37 redakcija)

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO VILNIAUS „ŽIDINIO“ SUAUGUSIŲJŲ GIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus „Židinio“ suaugusiųjų gimnazijos (toliau–gimnazija) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo gimnazijoje tvarkos aprašas (toliau–aprašas) parengtas vadovaujantis smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.
2. Šis aprašas nustato gimnazijos direktoriaus, mokytojų, kitų gimnazijos darbuotojų, mokinio gerovės komisijos, mokinių, jų tėvų ar mokinių šeimos narių veiklą, sukuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką gimnazijoje.
3. Gimnazijos direktorius, darbuotojai, mokiniai, jų tėvai bei šeimos nariai vykdydami smurto ir patyčių prevenciją gimnazijoje vadovaujasi LR Švietimo įstatymo 56 straipsnio 17 punktu, LR Vaiko teisių pagrindų įstatymu (1996 m. kovo 14 d. Nr. I-1234), Gimnazijos nuostatais, Darbo tvarkos taisyklėmis, Mokymo sutartimi, Mokytojų pareigybės aprašymu, Klasės vadovo veiklos planu, Skatinimo sistema, Etikos kodeksu, Rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams (patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. 1268), gimnazijos direktoriaus įsakymais, šiuo aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais smurto ir patyčių prevenciją.
4. Aprašo tikslas - siekiant ugdyti pozityvų gimnazisto elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės, gimnazijos, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.
5. Aprašas remiasi šiais principais:
 - 5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;
 - 5.2. kiekvienas gimnazijos administracijos darbuotojas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, gimnazistas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jį stabdyti;
 - 5.3. darbuotojai veikslių imasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ar patyčias amžiaus ir pareigų;
 - 5.4. kiekvienas gimnazijos bendruomenės narys geba tinkamai reaguoti patyčių situacijoje.
6. Apraše vartojamos sąvokos:
 - 6.1. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.
 - 6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;
 - 6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **Smurto ar patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis gimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų ar mokinių šeimos narių) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.3. **Smurto ar patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus ar šeimos narius.

6.4. **Smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktorius, mokinio gerovės komisijos nariai, psichologas, klasių auklėtojai, o ją vykdydami dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

8. Gimnazijos direktorius yra atsakingas už šio aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, vykdymą ir pristatymą gimnazijos bendruomenei. Saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimą rūpinasi gimnazijos mokinio gerovės komisija.

9. Aprašo įgyvendinimą koordinuoja gimnazijos mokinio gerovės komisijos pirmininkas kartu su psichologu, kurie kasmet:

9.1. inicijuoja gimnazijos bendruomenės narių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. atlieka gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

9.3. remdamasis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį mokinio gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje;

9.6. atlieka kitus gimnazijos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo apraše numatytus veiksmus.

10. Klasės vadovas kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja psichologą ar mokinio gerovės komisijos pirmininką apie prevencijos bei intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

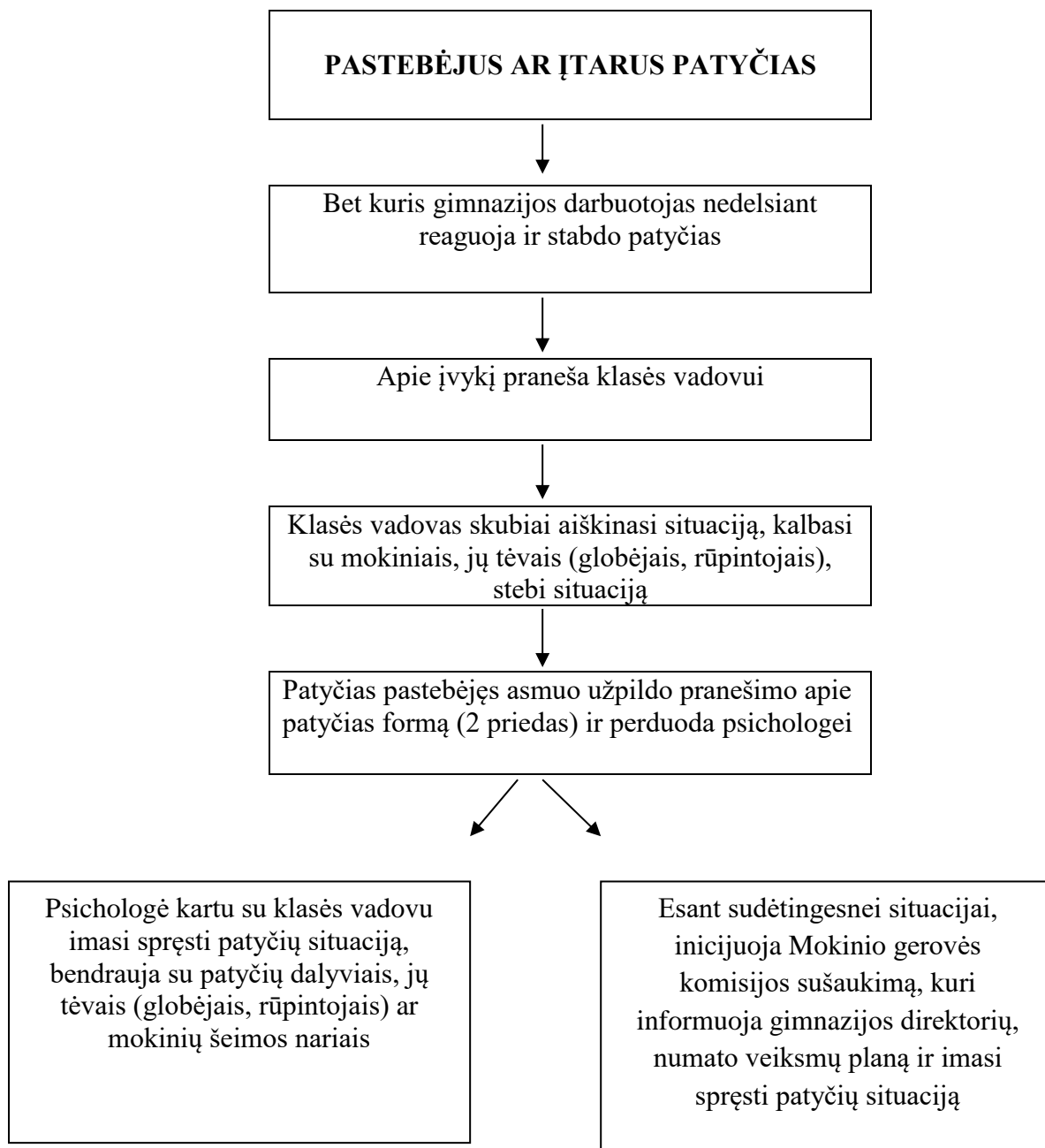
11. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos darbuotojas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas, aptarnaujančio personalo darbuotojas, gimnazistas reaguodamas:

- 11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokių įtarimų keliančius veiksmus, esant elektroninėms patyčioms, išsaugo įrodymus;
- 11.2. primena besityčiojančiam/skriaudėjui gimnazijos mokinių elgesio taisykles;
- 11.3. jei asmeniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar gimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policiją, greitąją pagalbą);
- 11.4. informuoja klasės vadovą apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju pateikia išsaugotus įrodymus;
- 11.5. jei tiesiogiai informuoja psichologą, mokinio gerovės komisijos pirmininką ar budintį vadovą apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias, užpildo pranešimo apie patyčias formą (2 priedas).
12. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:
 - 12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai smurto/patyčių atvejis;
 - 12.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokinio šeimos narius, esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;
 - 12.3. pasitvirtinus smurto/patyčių atvejui, užpildo pranešimo apie patyčias formą (2 priedas), ją perduoda psichologui;
 - 12.4. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su psichologu, mokinio gerovės komisijos pirmininku, tėvais ar mokinio šeimos nariais ir informuoja apie pokyčius;
13. Mokinio gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:
 - 13.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), klase ir kt.), supažindina su to plano nevykdymo pasekmėmis, esant poreikiui veiksmų planą koreguoja;
 - 13.2. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius posėdžius situacijos įvertinimui;
 - 13.3. informuoja gimnazijos direktorių apie esamą situaciją.
14. Gimnazistui pasityčiojus iš gimnazijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, informuoja gimnazijos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.
15. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, informuoja gimnazijos direktorių, kuris imasi gimnazijos dokumentuose numatytų veiksmų.
16. Visiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius teikiama švietimo pagalbos specialistų ar mokytojų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.
18. Gimnazijos darbuotojai, mokytojai, gimnazistai pasirašytinai supažindinami su šiuo Aprašu mokslo metų pradžioje.
19. Tėvai ar mokinių šeimos nariai su šiuo aprašu supažindinami e-paštu ar žinute per Tamo dieną, klasės vadovų ir tėvų bei mokinių šeimos narių individualių pokalbių metu.
20. Aprašas skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje.

VILNIAUS „ŽIDINIO“ SUAUGUSIŲJŲ GIMNAZIJOS
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS

Vilniaus „Židinio“ suaugusiųjų gimnazija

PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS

 Pranešimo data
Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.)	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad asmuo yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių ar el.laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, asmeninio gyvenimo detalių viešinimas ir pan.)	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) -----	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Mokinio, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, klasė	
Mokinio (-ių), <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, klasė	
Mokinio (-ių), <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, klasė	

Išsamesnė informacija apie įvykį ir planuojamus veiksmus:

--

 Užpildžiusio asmens vardas, pavardė

 Parašas